

KELETI ÚJSÁG

Politikai napilap

Felelős szerkesztő: SZENTMIKLÓSI JÓZSEF

Megjelenik minden reggel

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. Egyetem-utca 33. szám
Telefonszám 694

Közleményünk utánnyomása tilos

Előfizetési árak:

Egy hónapra . . . 9'— korona
Negyedévre . . . 26'— korona
Félévre 50'— korona
Egész évre 96'— korona

Egyes szám ára 40 fillér

Szenzációs letartóztatások Romániában

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: Carp Péter kijelentése folytán, — amely D. D. Patrascanu volt képviselő és tanácsos, Petre Cioraneanu a német megszállás alatt volt rendőrprefektus, Gr. T. Coanda volt képviselő és Simionescu Ramniceanu volt képviselő szerepléseire vet világosságot az antidinasztikus pártban —

a II. hadtest bírósága elrendelte ezek letartóztatását.

Ma délután 4 órakor fogják letartóztatni Patrascanut és Petre Cioraneanut. Miután Niculescu Bolintin államügyész megállapította, hogy Gr. T. Coanda és Simionescu Ramniceanu nem tartózkodnak a fővárosban, táviratilag intézkedtek Bukarestbe való megidőzésük iránt. Carp Péter fontos kijelentéseket tett, amelyek kétségtelenül megállapítják a letartóztatottak bűnöségét.

Bukarest, május 19

Az „Indreptarea” írja: Niculescu Bolintin őrnagy államügyész néhány nappal ezelőtt Tibanestibe utazott, hogy Carp Pétert kihallgassa. Tibanestibe érkezve, az államügyész megjelent Carp lakásán, ahol Carp családja mindenféle kifogással meg akarta akadályozni a kihallgatást. A családtagokkal való beszélgetés közben Carp megjelent az államügyész előtt és tudomást szerezve küldetéséről, hajlandó volt rendelkezésére állani. Az ügyész kérdéseire Carp kijelentette, hogy amennyiben a dinasztia eltávolítására való tényleggel vádolnák, — kéri: hallgassák ki, hajlandó minden kérdésre választ adni.

Ausztria élelmezése

Bukarest, május 19

A „L'Independance Roumaine” írja: Ma folyt le a technikai tanácsosok vegyes ülése, mely az Ausztria élelmezése által előállított pénzügyi kérdéseket tanulmányozta. Szombaton és a következő napon folytatódni fognak a versaillesiaknak megfelelő előkészítő tanácskozások Anglia és Olaszország képviselőinek részvételével. Két hatalom fogja Franciaországgal együtt élelmiszerekkel ellátni az osztrák tartományokat.

A szövetségesek konferenciája Bukarestben

Bukarest, május 19

A „Le Progres” írja: A szövetségesek Bukarestben tartózkodó felhatalmu megbízott miniszterei összegyűltek tegnap az olasz követ-ségen. A hosszú eszmecsere tárgyai a balkáni események voltak vonatkozásukban az előzetes békefeltételekre, amelyek rövidesen átnyújtatnak Ausztriának, Magyarországnak és Bulgáriának. Saint-Aulaire fölvasta a Párisból érkezett és Romániát különösen érdeklő táviratokat.

**

A kétségbeesett Németország — Német városok tiltakozása — A pápához fordult Németország — Ebert a békéről

Kolozsvár, május 19

A német közvélemény elkésredve fogadja a kemény békét. A közvélemény hangulatáról számolnak be a mai hírek:

népet és

Ebert a békéről

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: Ebert elnök kijelentette, hogy a német kormány nem fogadhatja el jelenlegi alakjában a békeszerződés feltételeit. Mindent el fognak követni arra, hogy a Memel mellékét el ne szakítsák Németországtól. Valószínű, hogy sikerülni fog a német nép önrendelkezési jogát érvényrejuttatni.

Válasz Brockdorf-Rantzauak

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: A Tardieu elnöklele alatt működő, az országhatárok ügyének a megvizsgálására kiküldött bizottság tegnapi ülésén megállapította annak a válasznak a szövegét, amelyet Brockdorf-Rantzauak a wilsoni pontok tárgyában küldött jegyzékére fog adni a konferencia. Ezt a szöveget a négyes bizottság ma fogja megvizsgálni.

Ujabb német jegyzékek

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: Német forrásból eredő távirat a német delegátusoknak az előzetes békeszerződésre adott két újabb jegyzékét ismerteti. Az első jegyzékben a gazdasági feltételekre vonatkozóan az van,

A jegyzék vége a következő: „A négy és fél évig tartó háboru alatt egy millió háromszáz-ezer ember esett el a harctéren, a blokádok pedig csaknem egy millió ember áldozata van. Nem tudjuk, sőt kétségbevonjuk, hogy a szövetséges hatalmak és társaik tisztában volnának azzal, hogy a feltételek elfogadásának mi volna az elháríthatatlan következménye, ha Németország gazdasági szervezetét és lakossága számát tekintve odajutna, ahol félszázaddal ezelőtt állott.

A második jegyzék a háboruért való felelősség tárgyában ezeket mondja: „A német köztársaság nem ismerheti el a szövetségesek és társaik jogát, hogy a volt kormánynak a háboru felidőzésében való bűnössége miatt Németországtól kártérítést követelhetnének veszteségeikért és szenvedéseikért. A szövetséges hatalmak és társaik képviselői ismétellen is kijelentették, hogy a német népet nem tessék felelőssé kormánya hibái miatt. A német nép nem akarta a háboru. A német nép meggyőződése mindig az volt, hogy a háboru védelmi háboru volt.”

A német városok tiltakozása

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: A birodalom városainak szövetsége a következő táviratot intézte Ebert elnökhöz: „A birodalom milliókra menő lakossága 940 városa nevében tiltakozunk ellenségeink megsemmisítő békefeltételei ellen.”

A pápához fordult Németország

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: Dr. Schultze paderborni püspök táviratot intézett a müncheni pápai nunciushoz, amelyben a pápát közbenjárásra kéri fel a békefeltételek enyhítése végett. A távirat szövege a következő: „Mély tisztelettel kérem Kegyelemességedet, járjon közbe a pápa Ő szentségénél, hogy eszközölje ki a szövetséges hatalmaknál a lehetetlen békefeltételek enyhítését, amelyek kétségbeejtik a német

Merénylet Paderewsky ellen

Bukarest, május 19

A „Chemarea” írja: Varsóban merényletet kíséreltek meg Paderewsky miniszterelnök ellen. A merénylet nem sikerült. Lengyelországból érkező hírek szerint a tömeg a merénylőt — akit Felix Zatsanak hívnak — kiszabadította.

Liebknicht és Luxemburg Róza gyilkosait elítélték

Bukarest, május 19

A „Chemarea” írja: Egy heti tárgyalás után május 14-én — szerdán befejezték Liebknicht Károly és Luxemburg Róza gyilkosai ügyének tárgyalását. Hosszas tanácskozás után a bíróság Runge huszári két évi börtönre és a hadseregből való elbocsátásra, Liepmann főhadnagyot hat heti szigorított fogságra, Vogel főhadnagyot hatalommal való visszaélés miatt 2 évi és 4 hónapi börtönre és a hadseregből való elbocsátásra ítélte. A többi vádlotakat felmentették.

Ujabb elfogatások Budapesten

Nagyvárad, május 19

Budapesten a terror-uralom folytatja a letartóztatásokat. Herczeg Ferenc és Fejér Lipót az egyetem matematika tanára, aki kevéssel a háboru kitörése előtt cserélte fel kolozsvári tanazékát a budapestivel, az első letartóztatottak között szerepeltek. Jászi Oszkárt azért fogták le, mert nyíltan és több ízben kifejezésre juttatta, hogy a szovjet-rendszer nem életrevaló. Karinthy Frigyes nem volt hajlandó május 1-én hivatalos szónoklatra és így szintén fogságba került.

A márka és a korona áresése

Bukarest, május 19

A „La Victoire” írja: Az előzetes békefeltételek közlése után a márka árfolyama Svájcban 38 frankra, a korona árfolyama 15'50 frankra zuhant.

Zavargások Bulgáriában

Bukarest, május 19

A „La Victoire” írja: Francia újságok szerint komoly zavargások voltak Bulgária egyes városaiban, többek között Szófiában, Philippopolisban és Ruszcsukban.

Blokád Magyarország ellen

Bukarest, május 19

A „Viitorul” írja: A gazdasági bizottság elhatározta, hogy Magyarország ellen a blokádot mindaddig fenntartják, míg a politikai helyzet bizonytalansága meg nem szűnik. A bizottság ugyanilyen intézkedést vesz foganatba Németország ellen is, ha az előzetes békeszerződés aláírását megtagadja.

Az osztrák béke-delegáció érkezése

Magyarország és Ausztria sorsa — Szerb-román tárgyalás a Bánátról — Fiume jövője — Francia szociálisták a kemény béke ellen

Kolozsvár, május 19

A mai nap szenzációja: az osztrák béke-delegátusok megérkezése Saint Germainbe.

Részletes hireink a béke eseményeiről, itt következnek:

Megérkeztek az osztrákok

Bukarest, május 19

A „Le Progres” írja: Az osztrák delegáció megérkezett Saint-Germainbe. A „Petit Parisien” jelenti, hogy az Ausztriára vonatkozó előzetes békeszerződés szövegét valószínűleg a hét közepe előtt nem adják át az osztrák meghatalmazottaknak.

A „Viitorul” írja: A hosszú utazás fáradalmi után csak későn reggel ébredtek fel az osztrák delegátusok. Mintegy 5-6 tilkár és újságíró azonban már a korai órákban a delegáció részére fenntartott terrázon tartózkodott. A délelőtt az irodák berendezésével telt el. A delegáció tagjai meg vannak halva attól a fogadtatástól, a melyben résztesítették őket és ezért köszönetüket fejezték ki Burgeois parancsnoknak.

Bukarest, május 19

A „Dimineata” írja: Renner kancellár vezeti mint teljhatalmu megbízott az osztrák delegáció saint-germaini üléseit. Működésében dr. Guertier és dr. Schoenbraunn igazságügyi tanácsosok vannak segítségére. Ezen a politikai bizottság mellett egy másik bizottságot is állítottak, melynek tagjai dr. Klein külügyi osztályfőnök, Peter — a jogügyi osztály tagja, Eichhoff a politikai osztály tagja és Schuller — a gazdasági szakosztály tagja. Ezt a bizottságot Renner elnök az ügyek részletes megvizsgálására küldte ki. A bizottságnak Frankenstein követségi tanácsos, Lann tanár, Prechnik, Hlawatsch és Marscherhauser konzulok vannak segítségére. Pótagokul Lammarscht, Slatin tábornokot és az osztrák-magyar bank elnökét, Landesbergert jelölték ki. A delegáció tárgyalásain a következő területek képviselői vesznek részt: Csehország részéről Lodgmann kerületi kapitány és helyettese Seliger, a cseh erdő részéről Clément, a délkeleti államok részéről von Freissler kerületi kapitány, Tirol részéről Abram szocialista küldött, Schuhmacher és helyettese Sternbach, Voralberg részéről Ender, továbbá a nyugatmagyarországi németek megbízottjai, Stájerország és Karinthia küldöttei.

Bukarest, május 19

Az „Adeverul” írja: Az osztrák béke-delegáció Saint-Germain en Layeba érkezett. Még e héten kicserélik a megbízó leveleket és átnyújtják az osztrákoknak a békeszerződés szövegét. Az átnyújtás ünnepségénél csak azoknak az államoknak a képviselői vesznek részt, amelyek Ausztria-Magyarországgal a diplomáciai érintkezést felbeszakították, mert mint köz tudott, voltak Németországgal hadilábon álló olyan államok is, amelyek az érintkezést a Habsburg monarchiával fenntartották. A delegáció élén Renner, ismert szocialista áll, aki a háború előtt Ausztriának a nemzetiségek konföderációja alapján való reformja mellett foglalt állást.

Magyarország és Ausztria sorsa

Bukarest, május 19

A „Le Progres” írja: Az öt külügyminiszter szerdán délután ülést tartott, amelyen jelen volt Debon admirális is, technikai szakértő minőségében. Számos határozatot hoztak a következő kérdések tekintetében:

1. Schleswig megszállása. Itt az angol tengeri haderők fogják fenntartani a rendet a német csapatok távoztása után.

2. A németországi orosz hadifoglyok sorsa. A Tanács Moholm tábornok (Anglia) és Georges ezredes (Franciaország), Foch tábornok képviselőjének meghallgatása után elhatározta a hadifoglyok hazaszállítatását Oroszország mindazon részeibe, ahol a gazdasági és politikai helyzet ezt megengedi.

3. A belga és hollandiai meghatalmazottak összehívása e hó 19 ikére.

4. Átvizsgálása az Ausztriával és Magyarországgal kötendő békeszerződésbe iktandó záradékoknak;

Ausztria lemondása Galiciáról;

vasuti kérdések (felosztásuk a régi Ausztria Magyarország területén keletkezett különböző államok között, stb.). A záradékok ezen pontjainak megszerkesztését a Tanács a kikötők, vízi utak és vasutak bizottságához utalta át.

Szerb-román tárgyalás a Bánátról

Bukarest, május 19

A „Le Progres” írja: A négyek tanácsa tegnap Torontál kérdését vitatta meg, Bratianunak és Trumbicsnak, a szerb delegátusnak jelenlétében. A népszavazás eszméje nem talált helyeslésre. Wilson azt ajánlotta Bratianunak és Trumbicsnak, hogy találjanak ők maguk megoldást és terjesszék aztán a négyek tanácsa elé. Bratianu azt javasolta, hogy a román és szerb delegátusok gyűljenek össze a külügyminisztériumban. — Trumbics kijelentése szerint a szerb kormány elvben már nem ellenzi a Bánát átengedését Romániának, csak hogy cserében más követeléseket támaszt Romániával szemben. A szerb és román delegátusok tanácskozásai a Quai d'Orsay-n fognak megtartatni, Pichon Stephen elnöklété alatt.

Fiume jövője

Bukarest, május 19

A „Le Progres” írja: Az „Echo de Paris” szerint Fiume kérdése nem lesz a Magyarországgal kötendő békeszerződésbe fölvéve: elégséges lesz,

hogy Magyarország lemondjon a dalmát területekről.

Az olasz-jugoszláv határok megállapítására később kerül majd a sor. Az incidens éle ily módon el van véve, a dolgok természetes folyása fog megoldást hozni.

Bukarest, május 19

A „Dacia” írja: Az „Opinion” szerint a patrisi olasz konzul kijelentette, hogy egy olasz hadosztály megszállotta Fiumét. Más olasz csapatok Dalmáciában nyomulnak előre.

A francia szociálisták a

A nép megkérdezése, amely tizenöt évi elnyomás és mindenféle mesterkedések után történe, éppenséggel nem biztosítja a népek jogait. Most már mindenesetre, a népek jogának a nevében, azt kívánjuk, hogy legyen elég hősiességük a Saar-völgyi németeknek — ellentánni az erőszak és a korrupció erőlködéseivel szemben és megőrizni nemzeti érzületüket a maga tisztaságában. Minden erőnkkel segítünk, támogatni fogjuk őket küzdelmeikben, amint hogy támogatunk minden elnyomott népet.

A szomorúság fővárosából

A félelem rendje — A „Snasztóriában” — A vörösnépbiztos — A vörös „Tosca”-előadás

Arad, május 19

Keppich György orvostanhallgató május 8-án este utazott el Budapestről és sok viszontagság után ma érkezett haza Aradra.

Egy hírlapíró beszélgetést folytatott a fiatal orvostanhallgatóval, aki az alábbi érdekes dolgokat beszélt el:

A félelem rendje

— A belügyi népbiztosság által kiállított igazolvánnyal zsebemben nyolcadikén este hét órakor utaztam el Budapestről. Eltávozásomig sokat járkáltam nyilvános helyeken és sok jellemző és érdekes jelenetnek voltam szemtanúja. Budapestre nem lehet ráismerni. Nagy rend van igaz a fővárosban, de ez a hellatlan terror-szülte félelem rendje. A városban minden pang. Az üzletek zárva vannak. Az ipar és kereskedelem teljesen szünetel. A kávéházakat délelőtt 6-tól 9 óráig, délután 6-tól 8 óráig tartják nyitva. Az éttermek előtt az étkezési időben valóságos harci jelenetek játszódnak le. Az „Astóriában” például naponta 150 ebédet osztanak ki, természetesen menürendszer szerint. Ez azt jelenti, hogy a bejárója előtt tolongó 2-3000 ember nagyrésze éhesen távozik, a budapesti humor nyelvén „Snasztóriának” nevezett étteremből.

— Az elmúlt hónap végén a „Vörös Ujság”-ban megjelent rendelet értelmében katonai szolgálatra behívták az összes magán és köztisztviselőket és az építésmérnököket. Eltávozásom napjait az egyetemi hallgatók közül a Keleti Akadémia hallgatóit és a bölcsész-kari hallgatókat rendelték katonai szolgálatra. Arról is szó volt az utóbbi napokban, hogy Kunfi és Böhm népbiztosok között történt megállapodás értelmében az „orvos-munkásokat” is behívták.

A vörösnépbiztos

— Április végén érdekes epizódnak voltam szemtanúja a Duna korzón. Egy terrorszávad kíséretében megjelent ott Samuelli Tibor népbiztos és egy székre állva, beszédet intézett a sétálókhoz. A népbiztos kivonulása agitációs céllal történt, hogy katonákat verbu-

Bosznia forrong

Bukarest, május 19

A „Viitorul” jelenti: Serajevóból érkező táviratok szerint annak dacára, hogy mindenütt kihirdették az ostromállapotot, Boszniában mindenütt válságos a közbiztonság. A mozgalmak azt célozzák, hogy megakadályozzák Boszniának Szerbiához való csatlakozását.

Pétain a tiszai fronton

Bukarest, május 19

A „Dimineata” írja: Pétain tábornok elutazott a tiszai front látogatására. Mardarescu és Panaitescu tábornokok kísérik.

Vilmos excsászár kiadása

Bukarest, május 19

Az „Epoca” írja: Egy angol lap híradása szerint a holland kormány elhatározta Vilmos császár kiadását. Hollandia párisi követe viszont a „Le Temps” munkatársa előtt kijelentette, hogy a hágai kormányhoz még nem érkezett meg a kiadás iránti megkeresés.

váljon a vörös hadsereg részére. Samuelli a következő, kissé furcsán hangzó beszédet mondotta: — Elvtársak! Gazemberektől lopóktól! Eljött a leszámolás órája! Csak kívülről vagytok vöröse, belülről még mindig fehérek vagytok. De belülről is vörösek lesztek, mert négyfelé vágunk benneteket. Rejtsétek csak el a pénzt és ékszereket. Ezt meghagyjuk nektek. Nekünk csupán a véretek kell. Nem fogtok fehér zsebkendőt lengetni a bevonuló antant-hadsereg előtt, mert vörös lesz a zsebkendő a véretekétől. Bármily hamar jönne az antant Budapestre, oly hamar nem lehet itt, hogy két órai szabad időm ne maradjon. És ez nekem elég lesz arra, hogy elintézzek benneteket. Számotokra csak egyet tartogatok — e szavaknál revolvert vett ki a hátsó zsebéből — egy golyót.

— A jelenet befejezésül — mondja Keppich György — még meg kell jegyeznem, hogy ez alkalommal senki sem jelentkezett a vörös hadseregbe. A főváros intelligenciája a legnagyobb rettegés között él. Legtöbben még az utcán sem mernek mutatkozni. A román hadsereg előnyomulásának hírére a vörös terror még erősbödött. A gyárak beszüntették üzemüket és alkalmazottaikból munkás-zászlóaljkat alakítottak. Ugyancsak bevonultatták az összes vasutasokat és hadnagytól alezredesig bezárólag az összes tényleges tisztet.

A vörös „Tosca”-előadás

A színházak, orfeumok, kabarék május óta délután fél négy és négy órakor kezdik az előadást. Ezekbe jóformán csak a szakszervezetek által kiadott jegyekkel lehet bejutni. Így a publikum nagy része munkásokból és vörös katonákból áll. Rendes előadásokról, műtélvezetről természetesen szó sem lehet. A „Tosca” előadásán történt az alábbi eset. Sándor Erzi énekelte gyönyörű nagy áriáját, amikor felállott egy munkás és így kiáltott fel: „Elég ebből a komédiából, halljuk az Internacionált.” A munkás óhaja teljesült és az opera folytatásáról többé szó sem lehetett. Különben minden előadást a munkás-indulással vezetnek be és azzal is végzik.

HIREK

Segítség a hegyomlás és árvíz áldozatainak

Hatiegán Emil dr. körútja — 340.000 korona segélyt osztott ki a helyszínen

Kolozsvár, május 19

(Saját tudósítónktól.) Hatiegán Emil dr. a nagyszebeni „Consiulul Dirigent” kodifikációs osztályának főnöke, ma tért vissza Kolozsvárra szolnok-dobokai és bihari körutjáról.

Hatiegán Emil dr. a hegyomlások és árvizek áldozatait látogatja meg, hogy a helyszínen nézze meg: mi a teendő a katasztrófák szerencsétleneiért és egyben ki is osztotta köztük a megállapított kár ötven százalékos megtérítését. A legtöbb baj Szolnok-Dobokában volt, ahol a megmaradt Kraszna és a hegyomlások rengeteg kárt okoztak.

Pecsétszeben négy házat pusztított el, sok állattal együtt a hegyomlás; Nagylondán ugyancsak hegyomlás következtében házak pusztultak el és megölt a megindult hegy egy szegény özvegy asszonyt két gyermekével együtt.

Szilágysomlyón a Kraszna 40 házat elpusztított, 60 ház súlyosan megrongálódott az árkövetkeztében.

A legnagyobb a pusztulás Bihar-diószegen, a hol az Ér lepett ki medréből és egyesült a Körös árjával. Háromszáz ház került itt víz alá, ezek közül száz ház teljesen elpusztult. Hatiegán Emil dr. csónakon járt a községben, mert — bár nyolc napon volt már látogatása alkalmával az árvíz szerencsétlenség — még mindig tenger víz volt és a csónak volt az egyedüli közlekedési szerszám.

Hatiegán Emil dr. a helyi hatóságok képviselői társaságában kereste föl Pecsétszeget, Nagylondát, Szilágysomlyót és Bihar-diószéget, jegyzőkönyvbe foglalva a károsultak előterjesztéseit és a megbecsült kár 50 százalékanak megfelelőleg 340.000 koronát azonnal ki is osztott a helyszínen a károsultaknak.

Hatiegán Emil dr. szerdán folytatja útját Kolozsvárról Nagyszebenbe.

— Apáthy István átutazott Kolozsváron. Apáthy István dr., aki tudvaleg a román hadbírósg foglya, ma délelőtt néhány rövid percre viszontlátta Kolozsvárt a — vonat ablakából. Annyit tudunk róla, hogy Nagyszebenben, majd Désen, Zsibón és legutóbb Nagy-Károlyban tartózkodott és ma, hogy erre hozta a vonatot, arra következtetünk, hogy ismét Nagyszebenbe szállítják. Apáthy István dr. nem szállt ki Kolozsváron. A vonat itt tartózkodása alatt ebédet szolgált fel neki a pályaudvari étteremből. Hűséges hitvese ezután is kíséretében volt.

— Megkezdtek az adófizetést a kolozsváriak. A város tanácsülésén beszámoltak ma arról, hogy három hónapi pangás után végre megkezdődött Kolozsváron is a rendszeres adófizetés. A közönségnek egyre nagyobb része fizeti be a szokásos adóját a városi pénztárba, nyilvánvalóan azért, mert nem akarja még tovább is növelni a hátralékát. Az adókulcs teljesen azonos ezekkel a befizetésekkel a tavalyival és ez megfelel a városi pénztár igényeinek is. Ha a nagyszebeni kormányzótanács nem lesz abban a helyzetben, hogy Kolozsvárnak félmillió korona segítséget

Tizenhat kiütéses tifusz- eset Kolozsváron

**

Idegenből hurcolják be a betegséget — Beszélgetés a főorvossal — Nincs helyi veszély

Kolozsvár, május 19

A minapi halálos kimenetelű kiütéses tifusz-eset óta, ma reggel szállították be a járványkórházba a tizenhatodik kiütéses tifuszos beteget.

Egy fiatal nő lett rosszul a vonaton, leszállították és mert a mentők a kiütéses tifusz tüneteit konstataáltak rajta, a járványkórházba vitték be. A vonaton a szükséges óvintézkedések azonnal megtörténtek. A betegnek nagy láza van és eszméletlen, de azt hiszik, meg tudják menteni, mert még idejekorán megállapíthatták rajta a betegséget.

Ugyancsak a mai nappal oldották föl a zárlat alól egy kolozsvári szállónak azt a szobáját, amelyből kiütéses tifuszban beteg volték el Brezeanu Gergely film-vállalkozót. Brezeanu halála után, bár azonnal a legnagyobb ellenőrzés mellett fertőtlenítették a szobáját, a rendőrség parancsára a szobát zárva kellett tartani. Ujra megszeltek, újra festették az egészét, dezinficiálták a bútorzat és a padló eresztekeit is, a fertőtlenítésre nem alkalmas bútorokat pedig megsemmisítették. Pár nap múlva a szobát ismét használhatja a közönség.

A „Keleti Újság” munkatársa előtt Hosszu István dr., a városi tisztifőorvosa így nyilatkozott a kiütéses tifusz járványról és veszélyeiről.

— Tudomásom szerint csakugyan ma vitték a járványkórházba a

tizenhatodik beteg kiütéses tifusz gyanúja alatt, de azért nincsen semmi oka arra Kolozsvárnak, hogy megrémüljön. Először is megírhatják, hogy valamennyi eset idegen helyről származott: Bukovinából, a frontokról, vagy Romániából hurcolták be, kolozsvári megbetegedés eddig egyetlen egy sem volt. A tizenhat megbetegedésből tizennégy gyógyulással végződött, csak egy halálos volt, Brezeanu György — egy beteget pedig ma szállítottak be. Minden esetben különálló, egymással semmiféle összeköttetésben nincs és a fertőtlenítések, elkülönítések úgy sikerülnek, hogy a betegedések elszigetelten maradnak.

— Egyébként is, ha jókor fölfedezik a betegséget, akkor szinte teljes biztonsággal tudjuk gyógyítani, ezt bizonyítják a kolozsvári eredmények is. Nagy baj, hogy az utazgatással bárhol megszerezhető ez a veszedelmes járvány és bárhova beoltható. Különösen a szállóhelyeken, vonatokon, pályaudvarokon lehet megszerezni, a férgek, kivált a tetyek útján, ezek viszik szét a ragályt. Bukovinába és Romániába főleg Oroszország és a frontok felől hurcolják be, ott mindig van kisebb nagyobb ilyen járvány, de mindig le tudják küzdeni.

— Eddig még nem látunk szükségesnek semmiféle különösebb intézkedést. A teljes tisztaság, az utazásoknak, idegenekkel való csoportosulásoknak elkerülése meg fogják menteni a kolozsváriakat attól, hogy a kiütéses tifusz itt elterjedjen.

edjon, akkor a város kénytelen lesz kölcsönt fölvenni rövid lejáratra, mert különben a teljes adóbefizetés mellett is félmillió deficittel kellene lezárnia az évi számadását. Az adót nem fizetők ellen kiméletlenül megindul a végrehajtási eljárás, mert a város jelenlegi vezetősége elhatározta, hogy három hónapon belül tisztázza fogja a pénzügyi helyzetet.

— Kolozsvárra jönnek az ujonnan megszállt területekről. Amíg Kolozsvár élelmes kereskedői elárastják a román katonaság által ujabban megszállott magyar vidékeket, addig a város vezetősége meglepetve tapasztalja, hogy ezeknek a területeknek a lakossága invázió-szerűen tödul Kolozsvárra. Ez okozza, hogy az enyhülő lakásmi-zériák most megint egyre súlyosabban jelentkeznek, bár a román hatóságok fenntartották a rekvirált lakásokat és továbbra is ott helyezik el a hivatlanokat és az alkalmazottakat. Növeli a város bajait az is, hogy az idejött idegenek közül csak igen kevés a produktív elem, a legtöbb a román hadsereg gyors előnyomulása által elvágva a magyar vidékektől, csak kénytelenségből, összeköttetéseit teljesen elvesztve indult még beljebb. Mivel a város közlekedési viszonyai nem bírják meg az újra jelentkező lakosság-földelést, a jövő héten intézkedések történnek, hogy igazoltatások és vizsgálatok által apasztják a lakosság számát. Az ujonnan jötteket az előbbi tartózkodási helyükre fogják vissza-irányítani.

— Gara Ákos versei. „Gyöngyök gyöngye, ifjúság” címmel jelentek meg Gara Ákos versei a

budapesti „Pallas” kiadásában. Gara Ákos egyéni, modern poézisából sok szép vers ismerője és kedvence a magyar közönségnek. — ezek mind együtt vannak ebben a kötetben. Páris, Berlin, Dalmácia lírai benyomásainak, cizellált szavakban gyönyöröző és mindig harmonikus tálrlata ez a költészet, amelyet megértői nagyra értékelnek. Gara Ákos különös ereje a hellén hedonizmus, amely még a csatatereken sem enged le hozzá a durva keserűséget, a lázadó energiát, neki ott is melankolikus élvezet a fájdalom és a halál gondolata.

— Csiki Mihály dr. temetése. Ma délután temették el nagy részvét mellett a tragikus véget ért orvos-tanárt a temető halottas kapujánál. A koporsót valóságos elborította a sok virág, amelyet az elhunyt kiváló orvos nagyszámu barátai és tisztelői hoztak utolsó üdvözléssel. Vásárhelyi Boldizsár református esperes imája után az elhunyt barátai és karsársai nevében Veress Ferenc tanár mondott megható búcsuztatót.

— A kolozsvári főposta új vezetője. A román postaigazgatóság a kolozsvári főposta főnökét, Novák János főfelügyelőt állásától felmentette és helyébe Lázár Jenő főfelügyelőt nevezte ki. A hivatal átadása holnap történik meg.

— Leégett a dévai városháza. Déváról jelentik: Stoica Miklós kéményseprő a dévai városháza kéményeit égette a napokban. Gondatlansága folytán a városháza tetőzete kigyuladt és néhány perc alatt az egész tető lángbaborult. A városháza épületeiből csak az inspekciós rendőrszoba és a tüzoltó

őrszoba maradt épen. A nagy hőségben megolvadt a városi tűzjelző harang is.

— Eljegyzés. Biró Gyula eljegyezte Kovács Emmuskát. Külön értesítés helyett.

— Leövey Leó balesete. Leövey Leó a vasárnap esti előadásban a „Gésák” Vuncsi-ját játszotta a közönség állandó derűtsége közben. A sikert még csak telítette a népszerű színész eredeti trükkje, mikor a teaház elárverezése feletti elkeseredésében, a teaház gerendájára bevert szegre felakasztja magát. Itt történt baj... Egy — az inge alatt elrejtett és az övére alkalmazott gurnira kellett magát felakasztania, úgy azonban, hogy egyik lábával kissé támaszkodott volna egy odakészített lécre. A lécs valamiképpen elcsuszott a lába alól és a kötél annyira megszorult a művész nyakán, hogy elájult és színész-kollégái szabadították ki kellemetlen helyzetéből.

— Altnöder Béla kiszabadult. Megirtuk, hogy Altnöder Béla krasznai tb. fősolgabíró a román csapatok kémkedés miatt letartóztatták. A vizsgálat tisztázta Altnödert, a ki így kiszabadult a fogságból, sőt szolgálattételre be is osztották a zilahi szolgálószobához.

— Isten nevében. Mex Fülöp jelentette a rendőrségen, hogy vasárnap az orthodox zsidó templomban ellopták 700 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség keresi az ájtatos tolvajt.

— A börtön nem javít. Néhány nappal ezelőtt jelentették a rendőrségen, hogy Szamosfalván ismeretlen tolvaj elloptott egy disznót. A nyomozással Barboy Sándor detektívet bízták meg, aki a tettest tegnap le is tartóztatta Malina Ferenc csehországi illetőségű, rovoit multu szélhámos személyében. Malina régi ismerőse a kolozsvári rendőrségnek, legutóljára márciusban tartóztatták le, mert a vágóhidról nagymennyiségű gépsziját lopott. Malinát annak idején rövid szabadságvesztésre ítélték és csak néhány hete, hogy kiszabadult. Kihallgatásakor bevallotta, hogy 5 iopta el a disznót, azonkívül az Eperjes-utcában is követelt el egy betörést. Kihallgatták a menyasszonyát is, aki elmondta, hogy még őt is meglopta a vőlegénye és összes ékszereit és értéktárgyait elvitte. Előadta még azt is, hogy kényszerítette, hogy menjen vele és segédkezzen neki a betöréseknél. A rendőrség Malinát, aki Prágából és Budapestről tíz évre ki van tiltva — átadta az ügyészségnek.

— A csempész-autó balesete. Nyolc nappal ezelőtt Gyálu községben egy csendőrfőnök feltartóztatott egy teherautót, amely különféle árukkal megrakodva, utban volt Kolozsvár felé. Miután a vezető és a szállítmányt kísérő Simon Miksa ügynök nem tudta kellőképpen igazolni a nagyobb értéket képviselő pótkavé, edény és textilcikk eredetét, az autót személyzetével együtt bekísérték a csendőrségre. Itt Simon Miksa előbb a csendőraliszlet, majd a parancsnokló főhadnagyot háromszáz koronával meg akarta vesztegetni, hogy bocsássák őket utjukra. Erre Simont letartóztatták és beszállították a kolozsvári ügyészséghez. Minthogy a szállítás körülményeiről és a felmutatott igazolványok gyanús eredetéről az ügyészség közokirat hamisítás büntetést és árdragítás véttségét látja fennforogni, az autót tulajdonosa ellen is megindult az eljárás.

— Titkok egy kis halott körül. Meregyó község vizimalmának gátjánál tegnap reggel a molnárak

egy kis fiu holttestére bukkantak. A hullát kifogták a vízből és megállapították, hogy azonos Popa József 6 éves gyermekkel, aki már napokkal ezelőtt eltűnt a szülői háztól. A községi elöljáróság ma délelőtt táviratilag tett jelentést az esetről a kolozsvári ügyészségnek, amely vizsgálatot rendelt el annak a megállapítására, hogy bűnténynek, avagy szerencsétlenségnek esett-e áldozatul a fiucska?

— Felosztják a Habsburg-javakat. A Habsburg-ház javainak átvételére Ausztriában bizottság alakult, amely kijelentette, hogy a Habsburg-ház összes vagyona ingatlanjaival, butoraival és berendezéseivel az osztrák-német köztársaság tulajdonába megy át. A határozatot egyhangulag fogadták el és törvénybe fogják iktatni tekintet nélkül arra, hogy Ausztria területén létezett más államok ellenvetéseket tennének vagy követeléseket ébresztenének. Ezen nemzeti államok delegátusai dr. Bauer államtitkárnál tiltakoztak ezen rendelkezés ellen, kijelentve, hogy mivel a német-osztrák köztársaságnak adott Habsburg-házi javak nagyrésze nem illeti meg az osztrák-német köztársaságot, ezt a törvényt, illetve határozatot nem ismerik el s erősen tiltakoznak az ellen, hogy az osztrák-német köztársaság az ő tulajdonjogaikat bántsa. Dr. Bauer válaszában először a királyi család kincseiről beszélt, ami ugyan sohasem volt az állam tulajdona, de mivel most az osztrák-német köztársaság területén vannak, őket illeti meg. Ami a királyi udvar javait illeti, az kétségen kívül nagyrészt az állam vagyona. A bizottság késznek nyilatkozott az összes javakat az új államok között arányosan felosztani, ha viszont a kis államok belegeznek abba, hogy ugye területük, mint államkincseik is felosztás alá kerüljenek, amik szintén az osztrák császársághoz, tehát a Habsburg-ház uradalmához tartoznak. Ugy hiszik, hogy ezen ügyben egy külön e célra felállított bíróságnak kell határoznia.

— Rendőri hírek. A rendőrség letartóztatta Vinczi József Tégla-gyár-téri lakost, aki néhány héttel ezelőtt két lovat lopott és azokat egy vendéglősnek 2400 koronáért eladta. Vinczit már két ízben letartóztatták, de megszökött a rendőrségi fogházból. Tegnap Csont Dénes detektív ismét elfogta és bekísérte a rendőrségre. Kihallgatása után átadják az ügyészségnek. — Vasárnap este a Bartha Miklós-utca 24. szám alatti ház kapujában a járőrök egy kis csecsemőt találtak. A pólyás gyermeket azonnal bevitték a rendőrségre, hol a pólyában egy imakönyvet találtak. A rendőrség a csecsemőt bevittette a gyermekmenhelyre és az anya felkutatására megtette a szükséges intézkedéseket. — Ürmösi Károly kolozsvári lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy a lakásáról ismeretlen tolvajok nagymennyiségű élelmiszert loptak el. A kár 2000 korona. — Grünfeld Ábrahám Árnas-utca 3. szám alatti lakását feltörték és onnan 5000 korona értékű ruhaneműt loptak el. — Hajós Géza Fecske-utca 7. szám alatti telkéről egy 4000 korona értékű lovat hajtottak el. — Bahár Dezső Hosszu-utcai lakásából egy 1700 koronát tartalmazó pénztárcát loptak el. A rendőrség keresi a tolvajokat.

— Értesítés. Az egyetemi könyvtár átadása, illetőleg annak a nagyszabedű román Kormányzótanács által való átvétele céljából felkérem mindazokat (tanárok, egyetemi hallgatók stb.), akik az említett könyvtárból könyveket kiköl-

csönöztek, hogy ezeket egy héten belül visszahozni szíveskedjenek. Kolozsvár, 1919 május 18. Vasile Bichigan, a a nagyszabedű román Kormányzótanács megbízottja.

* Elite, Modeschau, Grand Parisien című divatlapok kaphatók „Az Est” hirlapirodában, Mátyás király-tér 26.

SZÍNHÁZ

A Nemzeti Színház műsora.

Kedd: Carmen.
Szerda: Bacarat.
Csütörtök: Ófelsége kalapja.
Péntek: Ófelsége kalapja.
Szombat délután: Szenvedély.
Szombat este: Szulamith.
Vasárnap délután: Zsidónő.
Vasárnap este: Va-gyáros.

SPORT

— A KEAC klubközi atlétikai versenye. Tegnap délután mintegy 3000 főnyi közönség előtt rendezte a KEAC a szezon első atlétikai versenyt. A versenyen a KEAC, KAC, KASE, KASE és KTC atlétái kívül a BEAC, PTE és FENE egy egy meghívott versenyzője is indult. Részletes eredmények a következők:
100 m. síkfutás ifj.: 1. Juhos (KEAC) 12'6 mp. 2. Gergely (KEAC).
3. Bede (KEAC).
100 m. síkfutás sen.: 1. Donogán (KEAC) 12'4 mp. 2. Mayer (KEAC).
3. Mátyás (KEAC).
Súlydobás: 1. Miakolczi (KGASE) 11'30 m. 2. Aitizer (KGASE) 10'2 m.
3. Welser II. (KEAC) 9'60 m.
Magasugrás II. o.: 1. Májai (FENE) 163 cm. 2. Kacsó (KEAC) 153 cm.
3. Csató (KEAC), Nádor (KEAC) és Salván (KEAC) 152 holtversenyben.
300 m. jun. síkfutás: 1. Dr. Welser Lajos (KEAC) 4'12 mp. 2. Ujfalvi (KAC). 3. Regenhart (BEAC).
Diszkoszvetés handicap: 1. Lunzer (PTE) 36'40. 2. Silberstein (KEAC) 31'30. 3. Kacsó (KEAC) 30'55 m.
400 m. síkfutás ifjusági: 1. Bede (KEAC) 60'4 mp. 2. Weininger (KAC).
3. Istvánffy (KAC).
Gerelyvetés középfogással: 1. Dr. Hirsch (KEAC) 37'22 m. 2. Tamássy (KEAC) 33'30 m. 3. Salván (KEAC) 30'70 m.
4x100 m. staféta: 1. KEAC 51'4. 2. KTC. 3. KAC.
Rudugrás ifj.: 1. Gergely (KEAC) 2'57 m. 2. Aszalós (KEAC) 3. Hajdu (KAC).
800 m. síkfutás sen.: 1. Kádár (KASE) 2 p. 19'5 mp. 2. Regenhart (BEAC) 3. Salván (KEAC).
Távolugrás kezdőknek: 1. Nagy (KEAC) 5'54 m. 2. Májai (FENE).
3. Donogán (KEAC).
4x100 m. ifj. staféta: 1. KAC. 2. KEAC.
100x200x300x400 m. staféta:
1. KEAC 2 p. 21'8 mp. 2. KAC.
1500 m. síkfutás footballistáknak:
1. Kádár (KASE) 5 p. 24'3 mp. 2. Molnár (KEAC) 3. Nagy (KASE).
A helyezések az egyesületek között a következőképpen oszlottak meg:

Egyesület	I. díj	II. díj	III. díj
KEAC	9	8	8
KASE	2	—	1
KAC	1	3	3
KGASE	1	1	—
FENE	1	1	—
PTE	1	—	—
BEAC	—	1	1
KTC	—	—	1

Az atlétikai verseny után a KEAC I. b. játszott a KASE ssa-

patával. Eredmény 4:0 a KEAC I. b. javára.

— A KEAC Marosvásárhelyen. A KEAC több vidéki városban propaganda mérközést tart. Pünkösdkor Marosvásárhelyre fog el látogatni. Az első napon a MSE jóképességű csapatával, másnap pedig a MTSE-vel fog játszani. A MSE háboru előtt mindig erős ziválisa volt a kolozsvári egyesületeknek. A Régi játékosai közül Melczér I. és II. és Sziérier fognak játszani. A KEAC-ot Marosvásárhelyre az egyesület elnöke Schmiéd Henrik dr. egyetemi tanár is elkíséri.

— A kolozsvári „Munkás Test-edző” alakuló gyűlése. Tegnap délután tartotta a KMTE alakuló gyűlését. A gyűlésen megválasztották az egyesület tisztségviselőit. Diszelnök: Farkas József dr. ügyvéd, elnök: Borvák József, alelnökök: Bárdi Géza és Mann Károly, intéző: Jordaki Lajos, intézőhelyettes: Szabó Miklós, ellenőrök: Bagaméri György és Pap Sámuel.

Román Kormányzótanács — Közélelmezési rezort

565—1919 C. szám.

Rendelet

az élelmiszerekkel való szabad kereskedelemre vonatkozó egyes átmeneti intézkedésekről.

Megkönnyítendő az el nem látott lakosság részére a legszükségesebb élelmiszerekkel való szabad kézből való beszerzését, másrészt a mai közellátási rendszerről, mint a háborus állapot természetes folyamánjáról az egyéni ellátás normális rendszerére való átterését, — rendeltem a következőket:

1. Cikk. Brassó, Háromszék, Csik, Marostorda, Kolozs, Besztercenyszód, Szolnok-Doboka, Udvarhely, Kisküküllő, Nagykovács, Fogaras, Szeben, Alsó-Fehér, Földvárnyos és Hunyad vármegyék területén s az ezen területeken levő törvényhatósági joggal felruházott városokban 1919 május 20-ik napjával megszűnik az élelmiszerek rekvirálása.
2. Cikk. Május 21-ik napjával kimondom az élelmiszerekkel való szabad kereskedelmet a következő megszorításokkal:

a) Május 21-től június 1-éig élelmiszereket szabad kézből csak hivatalos személyek vásárolhatnak az egyes helységekben levő el nem látottak ellátása érdekében.

A városok képviselőit és az összes községi elöljáróságokat utasítom, hogy a május 21-től június 4-ig terjedő időben vásárolja be szabad kézből és megegyezés szerint az el nem látottak részére az új termésig szükséges élelmiszer mennyiséget.

b) Június 1-től kezdődően újabb intézkedésig megengedem az 1. cikkben írt területeken levő minden lakosnak, hogy az új termés napjáig, augusztus 1-ig felmerülő szükségletéhez képest az élelmiszereket szabad kézből beszerezhesse.

3. Cikk. Az élelmiszerekkel nagyban való kereskedés újabb intézkedésig el van tiltva.

Csak a kormányzótanács élelmezési rezortjának igazolványával ellátott személyek vannak jogosítva élelmiszereket nagyban az el nem látottak érdekében vásárolni.

4. Cikk. A malmok egész vármozadéka újabb rendelkezésig a ma érvényben levő maximális árak mellett felfoglaltatik azon célból, hogy a községi elöljáróságok által az el nem látott lakosság között ugyancsak az eddigi maximális árakon szétosztassák.

5. Cikk. Az élelmiszereknek a kormányzótanács közhatalma alatt álló területekkel való kivitele tilos.

Kivételeknek csak a kormányzótanács közlelmezési rezortjának különös engedélye alapján van helye.

6. Cikk. Minden olyan élelmiszer szállítmány, mely a 80 kgt meghaladja és a vasuton történik, engedélyhez van kötve.

A tengelyen történő szállítás nincsen engedélyhez kötve.

Az engedélyeket a megye területén belül a közlelmezési biztosságok, a megyék területén kívül és a kormányzótanács közhatalma alá tartozó egész területre a közlelmezési rezort állítja ki.

7. Cikk. A lakosságnak cukorral, sóval, petróleummal és melléktermékeivel való ellátása az eddigi rendeletek értelmében történik.

8. Cikk. A kormányzótanács közhatalma alá tartozó és az 1. cikkben nem említett többi területeken ugy a maximális árakat, mind pedig a rekvirálásokat illetőleg az eddigi rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

9. Cikk. A közlelmezési biztosságok újabb rendelkezésig fenntartanak és különös feladatukká tétetik, hogy a jelen rendelet intézkedéseit végrehajtsák, a végrehajtást ellenőrzik és felügyelik.

10. Cikk. Azok, akik a jelen rendelet intézkedéseit megszegik a kihágás tárgyát képező élelmiszer elkobzásán felül 200,000 koronáig terjedhető pénzbírsággal és 6 hónapig terjedhető elzárással büntetendők.

Nagyszabedű, 1919 május 14.

A közlelmezési rezortjának vezetője:
Dr. BOILA ROMULUS s. k.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára hat korona. Ha 10 szónál nagyobb a közlemény, minden további szó 60 fillér. Apróhirdetéseket délután 5 óráig vesszük át a kiadóhivatal, Egyetem-utca 3., szuterén, vagy a főhivatal, „Az Est” hirlapiroda Mátyás kir. tér 26.

Eladók keveset használt férfi ruhák, zako öltönyök, zsaket, szmoking, frakköltöny, felöltő és télikabát. Megtekinthető Radics szabómesternél Mester-u. 7.

Varróleány és angol férfimunkás magas fizetéssel felvétetik a „Chic Parisien” salonba Egyetem-utca 1.

Butorozott szobát keresek, hol rövid zongora elhelyezhető, lehetőleg a belvárosban. Jelige „fiatalember”.

Egyetemi hallgató gimnázistát tanítana. Ajánlatok „szerény” jellegre a kiadóba kéretnek.

Egy antik asztali- és zsebóra eladó. Megtekinthető „Az Est” hirlapirodában.

ELEGÁNS

női ruhák gyorsan és biztosan készülnek

Moskovitz női divattermében, Unió-u. 15. emelet.

Az Első Székelyudvarhelyi Bőrgyár Részvénytársaság

felvesz jó fizetéssel bőrgyári szakmunkásokat.

Veszek

mindenféle aranyat, ezüstöt, drágaköveket és zálogcédulákat a legmagasabb árban. Értekezhet délelőtt 9—11-ig délután 4—7 óráig.

Ferencz József-ut 4. szám Uránia palota, I. em., 8. ajtó.

